

Rola pracodawców i doradców zawodowych w zmieniającym się kształceniu zawodowym

Rola pracodawców i doradców zawodowych w zmieniającym się kształceniu zawodowym

- Moduł I**   **Zmiany w prawie oświatowym od 2019 r. uzasadnienie**

- Moduł II**   **Współpraca z pracodawcami i praktyczna nauka zawodu i egzaminy**

- Moduł III**   **Doradztwo edukacyjno-zawodowe i jego rola**

Zmiany w prawie oświatowym od 2019 r. uzasadnienie

Zmiany w prawie oświatowym od 2019 r. uzasadnienie

Kształcenie zawodowe, które obok szkolnictwa wyższego ma największy wpływ na przygotowanie nowoczesnych kadr dla polskiej gospodarki, musi sprostać wyzwaniom, jakie wynikają z sytuacji społeczno-gospodarczej

- Z badania realizowanego w przedsiębiorstwach w Europie, w tym w Polsce, prowadzonego przez Eurostat i GUS wynika, że w roku 2015 jedynie **7,5% przedsiębiorstw w Polsce zatrudniających 10 i więcej pracowników prowadziło wstępne szkolenie zawodowe.**
- W **UE średnio 30,5%** przedsiębiorstw prowadziło takie szkolenie, w tym **63,6% w Niemczech i 50,9% w Holandii.**
- We wszystkich państwach UE, w tym również w Polsce, takie szkolenie częściej prowadziły większe przedsiębiorstwa (zatrudniające 250 i więcej pracowników). Jednakże odsetek takich przedsiębiorstw w Polsce, wynoszący **10,7%, był najniższy w UE** (średnia w UE dla dużych przedsiębiorstw to **58,8%, w Niemczech – 93,3%, we Francji – 80,9%**).

Zmiany w prawie oświatowym od 2019 r. co się zmienia

1. Typy szkół:

- 8 klasowa SP
- 4 - letnie LO
- 5 - letnie technikum IV poziom KRK
- 3-letnia branżowa szkoła I stopnia III poziom KRK
- 2 letnia branżowa szkoła II stopnia IV poziom KRK
- Centrum kształcenia ustawicznego
- Centrum kształcenia zawodowego
- Szkoła policealna od 1-2,5 roku V poziom KRK

Zmiany w prawie oświatowym od 2019 r. co się zmienia

- klasyfikacja zawodów szkolnictwa branżowego;
- podstawy programowe kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego, podzielone na branże, z których każda branża będzie stanowiła odrębny załącznik i zawierała podstawy programowe do kształcenia w zawodach przyporządkowanych do danej branży;
- możliwości nabywania dodatkowych umiejętności zawodowych związanych z nauczaniem zawodem, rozumianych jako dodatkowe umiejętności, dla których zostaną określone zestawy celów kształcenia i treści nauczania w formie oczekiwanych efektów kształcenia, lub kwalifikacje rynkowe wpisane do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji.
- zawody pomocnicze
- program nauczania zawodu
- kształcenie w formie dziennej, stacjonarnej, zaocznej
- brak podziału na szkoły dla młodzieży i dorosłych

Zmiany w prawie oświatowym od 2019 r. co się zmienia

Wprowadzono przepis (w art. 68 ust. 7 ustawy – Prawo oświatowe) **zobowiązujący dyrektora szkoły do nawiązania współpracy z pracodawcą właściwym dla zawodu i branży, przed wprowadzeniem nowego zawodu do kształcenia w szkole.** Współpraca ta, realizowana w ramach umowy, porozumienia lub listu intencyjnego, może polegać w szczególności na:

- tworzeniu klas patronackich,
- przygotowywaniu propozycji programu nauczania dla zawodu przez pracodawcę,
- realizacji kształcenia zawodowego, w tym praktycznej nauki zawodu, we współpracy z pracodawcą,
- wyposażeniu warsztatów lub pracowni szkolnych,
- organizacji egzaminów zawodowych,
- doskonaleniu nauczycieli kształcenia zawodowego,
- realizacji doradztwa zawodowego i promocji kształcenia zawodowego.

Zmiany w prawie oświatowym od 2019 r. uzasadnienie

1. Kształcenie zawodowe powinno odbywać się w warunkach jak najbardziej zbliżonych do rzeczywistych
2. Kształcenie zawodowe powinni realizować nauczyciele praktycy posiadający aktualną wiedzę w swojej dziedzinie.

BEZ UDZIAŁU PRACODAWCÓW TE POSTULATY NIE MAJĄ SZANS POWODZENIA

Nowa podstawa programowa kształcenia w zawodach – struktura i treści 2018 r.

**Podstawa programowa kształcenia w
zawodach i klasyfikacja zawodów a typy
szkół**

Podstawa programowa kształcenia w zawodach i klasyfikacja zawodów a typy szkół

Nowe rozporządzenie w sprawie zawodów szkolnictwa branżowego będzie określało:

- ogólne cele i zadania kształcenia w zawodach;
- klasyfikację zawodów szkolnictwa branżowego;
- podstawy programowe kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego, podzielone na branże, z których każda branża będzie stanowiła odrębny załącznik i zawierała podstawy programowe do kształcenia w zawodach przyporządkowanych do danej branży;
- możliwości nabywania dodatkowych umiejętności zawodowych związanych z nauczaniem zawodem, rozumianych jako dodatkowe umiejętności, dla których zostaną określone zestawy celów kształcenia i treści nauczania w formie oczekiwanych efektów kształcenia, lub kwalifikacje rynkowe wpisane do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji.
- zawody pomocnicze

Podstawa programowa kształcenia w zawodach (PPKZ)

NOWA POSTAĆ PPKZ

MMP.13. 4. Nazwa jednostki efektów kształcenia

2. Konserwowanie i regulowanie zegarów i zegarków

Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) czyści części i podzespoły zegarów i zegarków a) rozróżnia metody, urządzenia i narzędzia do czyszczenia zegarów i zegarków b) rozróżnia materiały do czyszczenia zegarów i zegarków	1. Dobiera metody, urządzenia i narzędzia do czyszczenia zegarów i zegarków 2. Dobiera materiały do czyszczenia zegarów i zegarków 3. Przeprowadza czyszczenie zegarów i zegarków 4. Monitoruje poprawność wykonywanego czyszczenia
2) konserwuje elementy i podzespołów zegarów i zegarków a) rozróżnia metody, urządzenia i narzędzia do konserwacji zegarów i zegarków b) rozróżnia materiały do konserwacji zegarów i zegarków	1. Dobiera metody, urządzenia i narzędzia do konserwacji zegarów i zegarków 2. Dobiera materiały do konserwacji zegarów i zegarków 3. Wykonuje konserwacje zegarów i zegarków 4. Sprawdza poprawność wykonanej konserwacji
3) reguluje zegary i zegarki a) rozróżnia urządzenia i narzędzia do regulacji zegarów i zegarków b) stosuje metody do wykonywania regulacji zegarów i zegarków	1. Dobiera metody, urządzenia i narzędzia do regulacji zegarów i zegarków 2. Wykonuje regulację chodu zegarów i zegarków 3. Sprawdza poprawność wykonanej regulacji zegarów i zegarków.

Podstawa programowa kształcenia w zawodach (PPKZ)

NOWA POSTAĆ PPKZ

MMP.13. Naprawa zegarów i zegarków	
Nazwa jednostki efektów kształcenia	Liczba godzin
MMP.13.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy (BHP)	32
MMP.13.2. Podstawy kształcenia w zegarmistrzostwie	200
MMP.13.3. Diagnozowanie stanu technicznego zegarów i zegarków	260
MMP.13.4. Konserwowanie i regulowanie zegarów i zegarków	280
MMP.13.5. Naprawianie zegarów i zegarków	400
MMP.13.6. Język obcy ukierunkowany zawodowy (JOZ)	32
MMP.13.7. Kompetencje personalne i społeczne (KPS)	32
Razem liczba godzin	1236

Podstawa programowa kształcenia w zawodach i klasyfikacja zawodów a typy szkół

- W szkołach prowadzących kształcenie zawodowe wprowadza się możliwość (art. 47 ust. 1 pkt 3 lit. e ustawy – Prawo oświatowe) **przeznaczenia godzin stanowiących różnicę między sumą godzin obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia zawodowego określonych w ramowych planach nauczania a minimalną liczbą godzin kształcenia zawodowego dla kwalifikacji wyodrębnionych w zawodzie określonej w podstawie programowej kształcenia w tym zawodzie szkolnictwa branżowego na realizację umiejętności wykraczających poza podstawę programową. Godziny te będą mogły być przeznaczone na:**
  - przygotowanie uczniów do uzyskania dodatkowych uprawnień zawodowych przydatnych do wykonywania określonego zawodu, których zdobycie jest określone odrębnymi przepisami: np. operatora wózków widłowych, dodatkowych uprawnień SEP, itp.,
  - przygotowanie uczniów do uzyskania kwalifikacji rynkowej określonej w Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji,

Nowa podstawa programowa kształcenia w zawodach – struktura i treści 2018 r.

**Współpraca z pracodawcami,
praktyczna nauka zawodu i egzaminy**

Współpraca z pracodawcami i praktyczna nauka zawodu i egzaminy

Wprowadzono przepis (w art. 68 ust. 7 ustawy – Prawo oświatowe) **zobowiązujący dyrektora szkoły do nawiązania współpracy z pracodawcą właściwym dla zawodu i branży, przed wprowadzeniem nowego zawodu do kształcenia w szkole.** Współpraca ta, realizowana w ramach umowy, porozumienia lub listu intencyjnego, może polegać w szczególności na:

- tworzeniu klas patronackich,
- przygotowywaniu propozycji programu nauczania dla zawodu przez pracodawcę,
- realizacji kształcenia zawodowego, w tym praktycznej nauki zawodu, we współpracy z pracodawcą,
- wyposażeniu warsztatów lub pracowni szkolnych,
- organizacji egzaminów zawodowych,
- doskonaleniu nauczycieli kształcenia zawodowego,
- realizacji doradztwa zawodowego i promocji kształcenia zawodowego.

Współpraca z pracodawcami i praktyczna nauka zawodu i egzaminy

Obowiązek dla dyrektora szkoły prowadzącej kształcenie zawodowe do nawiązania współpracy z pracodawcą będzie miał zastosowanie:

- w roku szkolnym 2019/2020 i 2020/2021 do szkół rozpoczynających kształcenie w nowych zawodach,
- Od roku szkolnego 2022/2023 i w kolejnych latach szkolnych do wszystkich szkół prowadzących kształcenie zawodowe.
- Obowiązek ten **nie dotyczy branżowych szkół II stopnia**, gdyż tam kształcenie zawodowe odbywa się na kwalifikacyjnych kursach zawodowych w wielu zawodach (art. 87 niniejszego projektu ustawy).

Współpraca z pracodawcami i praktyczna nauka zawodu i egzaminy

- Projektowane zmiany dotyczą również realizacji przez szkołę prowadzącą kształcenie zawodowe zadań związanych z organizacją praktycznej nauki zawodu.
- Szkoła prowadząca kształcenie zawodowe **powinna realizować kształcenie zawodowe w oparciu o współpracę z pracodawcami, a praktyczna nauka zawodu powinna odbywać się w jak największym wymiarze w rzeczywistych warunkach pracy.**
- w ustępie 4, który stanowi delegację dla ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania do wydania rozporządzenia określającego m.in. warunki i tryb organizowania praktycznej nauki zawodu, dodano, że przedmiotowe rozporządzenie powinno zawierać również ramowy **program kursu pedagogicznego dla instruktorów praktycznej nauki zawodu.**
- W dotychczasowych przepisach w sprawie praktycznej nauki zawodu nie zostały określone wymagania dotyczące programu kursu pedagogicznego dla instruktorów praktycznej nauki zawodu. Przepisy stanowią jedynie, że program kursu pedagogicznego powinien zostać zatwierdzony przez kuratora oświaty i powinien obejmować łącznie, **co najmniej 70 godzin zajęć z psychologii, pedagogiki i metodyki oraz 10 godzin praktyki metodycznej.**

Współpraca z pracodawcami i praktyczna nauka zawodu i egzaminy

- Praktyczna nauka zawodu w technikum realizowana jest w formie: zajęć praktycznych i praktyk zawodowych. Zajęcia praktyczne w technikum mogą odbywać się u pracodawców, na zasadach dualnego systemu kształcenia, na podstawie umowy zawartej między dyrektorem szkoły a pracodawcą przyjmującym uczniów
- Praktyki zawodowe mogą być realizowane u pracodawców na podstawie umowy między szkołą i pracodawcą (w 85% tak są realizowane). W oparciu o aktualnie obowiązujące przepisy tylko uczniowie (branżowej szkoły I stopnia) - młodociani pracownicy, mogą uczyć się zawodu w rzeczywistych warunkach na podstawie umowy z pracodawcą.
- Wprowadzenie obowiązku przystąpienia do egzaminu zawodowego będzie warunkiem ukończenia szkoły lub promocji do następnej klasy, po spełnieniu pozostałych, dotychczasowych warunków określonych w przepisach prawa oświatowego.
- W celu umożliwienia absolwentowi szkoły podstawowej, który w dniu ukończenia tej szkoły nie ukończył jeszcze 15 lat, spełnianie obowiązku nauki poprzez realizowanie przygotowania zawodowego u pracodawcy, jako młodocianemu pracownikowi, w art. 4 niniejszego projektu ustawy, zaproponowano **zmianę w art. 190 i art. 191 ustawy Kodeks Pracy.**

Współpraca z pracodawcami i praktyczna nauka zawodu i egzaminy

Zwiększenie dofinansowania pracodawcom kosztów kształcenia młodocianych pracowników w zawodach deficytowych.

- Na podstawie obowiązujących przepisów zawartych w art. 122 ustawy – prawo oświatowe, pracodawcom, którzy zawarli umowę o pracę z młodocianym pracownikiem na naukę zawodu przysługuje dofinansowanie kosztów kształcenia, które, przy okresie kształcenia **wynoszącym 36 miesięcy wynosi do 8 081zł.**
- proponuje się zwiększenie kwoty dofinansowania pracodawcom kosztów kształcenia młodocianych pracowników w tych zawodach, w których występuje rzeczywiste zapotrzebowanie na pracowników na krajowym i wojewódzkim rynku pracy. Proponuje się – w dodanym ust. 2a w art. 122 ustawy – Prawo oświatowe, **zwiększenie tego dofinansowania do kwoty 10 000 zł.**
- Wraz z wprowadzoną zmianą, umożliwiającą zwiększenie kwoty dofinansowania pracodawcom kosztów kształcenia młodocianego pracownika, w art. 120 niniejszego projektu ustawy **został ustalony maksymalny limit wydatków w zakresie wysokości kwoty dofinansowania kosztów kształcenia jednego młodocianego pracownika na lata 2019 – 2028.** Minister właściwy do spraw pracy monitoruje wykorzystanie limitów wydatków na to zadanie oraz, w razie potrzeby, wdraża mechanizm korygujący.

Doradztwo edukacyjno-zawodowe

Doradztwo edukacyjno-zawodowe

Główną ideą **Edukacji dla orientacji** jest uczynienie z ucznia czynnego podmiotu w zakresie orientacji szkolnej i zawodowej.

A zatem proces edukacyjny powinien doprowadzić do wyposażenia ucznia w takie umiejętności i wiadomości, by samodzielnie kreował swoją ścieżkę edukacyjną i zawodową przez całe życie.

Chodzi o to, by uczeń świadomie planował działania i dokonywał wyboru ścieżki edukacyjnej zgodnie ze zdobywaną sukcesywnie wiedzą na temat swoich predyspozycji, zawodów, możliwościach ich zdobywania i źródeł informacji na ten temat.

Edukacja dla orientacji obejmuje całokształt oddziaływań edukacyjnych mających pomóc uczniowi w wyborze zawodu, kierunku kształcenia, rodzaju pracy.

Edukacja dla orientacji ma podwójne zadanie:

- przyczyniać się do rozwoju osobowości i samodzielności uczniów,
- podnosić wyniki edukacyjne, także w zakresie wprowadzenia do zawodu.

Działania edukacyjne dotyczą dwóch zasadniczych dziedzin:

- przebiegu szkoleń i odkrywania środowisk zawodowych,
- refleksji nad własnym ja w kierunku budowania pozytywnego obrazu samego siebie.

Realizacja projektu poradnictwa *Miasteczko zawodów*

- Uzgodnienie zasad współpracy szkół z Poradnią Psychologiczno Pedagogiczną w zakresie realizacji diagnostyki predyspozycji uczniów
- Pozyskanie zasobów informacyjnych WUP, PUP i OHP (w postaci na przykład internetowej) do wykorzystania przez uczniów szkół
- Modyfikacja „Otwartych Drzwi” w szkołach zawodowych i ogólnokształcących w celu umożliwienia uczniom gimnazjów wykonania wybranych zadań zawodowych w kilku zawodach; mogłoby to mieć miejsce także u pracodawców, czynności w laboratoriach
- Opracowanie szkolnego programu poradnictwa zawodowego w poszczególnych szkołach i poradnika dla absolwentów SP, w szkołach ponadpodstawowych i odpowiedniego poradnika

Rola pracodawców i doradców zawodowych w zmieniającym się kształceniu zawodowym

Podsumowanie

- ✓ Na szybko zmieniającym się rynku pracy nie uda się w takim samym tempie dostosować kształcenia bez udziału pracodawców
- ✓ Coraz wyższą rangę uzyskuje proces doradztwa edukacyjno-zawodowego, zwłaszcza w obliczu zakresu i tempa oraz różnorodności zmian na rynku pracy

Rola pracodawców i doradców zawodowych w zmieniającym się kształceniu zawodowym

Dziękuję za uwagę
Grażyna Uhman
konsultant Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli
w Zielonej Górze